

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: STUDIOSUS LAMENTANS DET ER STUDENTERNIS GRAAD

Citation: Worm, Jacob: "STUDIOSUS LAMENTANS DET ER STUDENTERNIS GRAAD", i Worm, Jacob: . - [1968], udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 40. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-worm01val-shoot-workid61337/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

40

26 1 STUDIOUSus LAMENTANS
DET ER
3 STUDENTERNIS GRAAD
formedelst Lychens Modstridelse
og Forfremmelsis Mislingelse
27 6 Under dend *Melodie*
Vender om med *pœnitentæ etc.*
Med heede taare væromdeligen ud-øst
9 af
Theodoro Philothei Aleophilo
Theologiæ Israëliticæ et
12 *Apostolicæ Studioso*
ex Civitate Bochim
15 *Anno vincti et acerbè*
lacrimantis Petri.
o o o o o

147

1.
Tendt, *Apollo*, med din Straale
Mitt formørcket Sinde-Kull;
Thi du veedst, hvad Jeg kand taale
J varagtig mørck og mull;
Mine Kreffter ere svage
Udi Lyckens kolde dage.

2.
Lesspend' ere mine Leber
Og min Gane er slet tør,
Om endskiømt min *Musa* streber,
Hun er dog sas svag som Rør;
Jeg nepp' kand et Riim optencke
For den Sorg, mit Sind monn' krencke.

Aurora 3-
O AURORA, Morgen-Rude,
Kand du dog ey hielpe mig,
For dig har Jeg tiit maatt bløde
For den Bog, [som dig er liig];
Udi Barnebog du tegnes,
Jblant Glosser du opregnes.

4-
Jeg for Dig har fordum gruet,
Og faaed mangt et modig Slag,
Huer en Straale mig har truet
Aftten Stund og klaren Dag;
Det kandst du vell vederlegge
[Og igien mit Herte quæge].

5-
Gid at Jeg paa dine Vinger
Fra min Vugge var opsatt,
For den modgang som mig tvinger,
Og mig hart har taget fatt
Jeg maae bleck og bog nu hade,
Og Studeringer forlade.

6.
Hui har Jeg i Skole ganget?
Og har taget Bog i haand?
Hui har du mig, Pallas, fanget,
Og opsat i Lerdes Stand?
Efterdi mig modgang trenger,
Og mig Sorgen saa omhenger.

- 15r
- 7.
- Er Ditt *Contrafait* i Bogen
 Prentet? Hielp, *Aurora*, dal
 Jeg har Jo ey [Venner nogen],
 Huer mand mig sig slager fra,
 Skenck mig Gunst og samme glæde,
 Som er om din Himmel Sæde.
- 8.
- Donatus* Vaag, *DONATUS*, op aff Graffve,
 Jeg dig offte haver læst,
 Svar till Naffnet, kom med Gaffve,
 Som kand dempe modgangs Blest,
 Huo, som kand *Donatus* vere,
 Hand opstiger vell til Ære.
- 9.
- Declina-
 tiones* *Bord, Mad, Brød, Frugt* i de dage
 Hørde Jeg tit aff din mund
 Nu med gode, nu med plage,
 Paa huer haarde Skole stund,
 For dig har Jeg *declineret*
Scammun, som mig *molesteret*.
- 10.
- Derfor *Bord* og *brød* Jeg ventet,
 Og Studerings søde *Frugt*,
 Mens forgieves har jeg lentet
 Huer dag effter *maddens* Lugt.
- Pronomen* *Jeg, Du, Hand*, [os] 3 Personer
 Lyckens modgang icke skaaner.

- 11.
- Anno* Viisdom har Jeg *elsket* gierne
Som en Himmel-dyre Skatt,
J blød lagde Jeg min Hierne
Morgen, middag, aften, natt,
Jeg derfor dog elskes icke,
Lærdom agtes ey ved pricke.
- 12.
- Monno* Jeg mig icke lod *paamine*
Till Studerings Flittighed,
Mig arvaagen lod Jeg finde
Med Arbeyd og Hierne-Sved,
Mens, naar Jeg *Patronen* minder,
Ham hielpvillig Jeg ey finder.
- 13.
- Lego* Lysten var med fliid at *lese*
Viisdoms bog og Klogskabs blad,
Dog monn' Lycken *contra* blæsse
Før mig i huer sted og stad,
Mitt Arbejde ingen agter,
Mig forhaaner Stoltheds Fagter.
- 14.
- Audio* Jeg med *Læregierig Øre*
Sad hos min *Ganahel*,
Viisdoms mund Jeg monne *Høre*
Hendes Raad befält mig vell,
Jeg crvartet Frugten søde,
Mens har smaget beesken Grøde.

- 15.
- Døffve Øren, Læber stumme
 Møder mig hos min *Patron*,
 Hand mig svarer som en dumme,
 Huor [er] Hielp, Gunst, og *pardon*.
 Raaber Jeg till Herren: *Audi!*
 Drengen [mumler]: Veck, *Per Kaudi*.
- 16.
- Gramatica* *Skriffve-Klogskab, kunstig Tale*
Rhetorica Udaff *Hippocrenis* Brynd,
 Som vanvittig Tørst kand svalc,
 Drack Jeg og med ynd og fynd.
 Saadan Sprog maae dog ey høres,
 Viisdom titt for munden snøres.
- 17.
- Poesis* *Digte-Kunst og Riime-Tunge*
 Guders Gaffve, Himmel Skenck,
 Om endskjønt mand vell kand siunge
 Og udriime: *Herre tenck,*
tenck paa mig, Min Lyckes Krone,
tenck paa mig hos Kongens Throne!
- 18.
- O ney! ingen *Joseps* skade
 Haver dog i hu og sind,
 Naar sig vender Lyckens blade
 Ved en hastig [Naade]-Vind,
Du, som est af Geistlig Orden,
 Glemmer strax at see till Jorden.

19.
 Jeg Naturens *Folianter*
 Har randsaget flittelig,
 Hendes Boges fire Kanter
 Læste Jeg foruden Svig;
 Sligt *Pedanterie* mand kalder,
 Min umage huer misfalder.
20.
Physica *Jord, Ild, Luft, [Vand,] Træer, og Skyer*
 Og *Naturens Rige Skied,*
 Himmel-Stierner, Urter, Byer,
 Negter mig mitt [Føde]-Brød,
 Viisdom er landflygtig bleven,
 Riigdom der mod høyt [opskreven].
21.
Musica Mens, *MINERVA*, Læremoder,
 Hui har du saa skuffet mig?
 Du mig lærde ey de *Noder*
 Som er Verden teckelig.
 Du lodst mig den Kunst ey lære,
 Som kand sette Folck i Ærc.
22.
Chymia *Guld-Kunst* er en Ære-stie
 Hendes Trin er gjort af *Guld,*
 Som kand Lycken [vend'] og vrie,
 Ja opløfite Jord og muld.
 Oppaa [Ærens] Himmeltrapper,
Guld og *Solf* for dyd mand klapper.

- 15v
- 23.
- Arithmetica* *Regul'-Falsi* Jeg ey kiender
 Udi Regnekunstens Bog,
 Sandhed den till Løgn forvender,
 Mens aff Verden elskes dog,
 Jeg kand icke *Guld* addere
 Og ey *Sølf multiplicere*.
- 24.
- Geometria* Mand *Proportion* ey skøder
 Udi Lyckens Falske maall,
 Hendes *Pund* og *Vægt* os øder,
 [Thi den] staar som Steen og Staall
 Udyd gaar med Dydens Kleder,
 Dyden derfor nøgen greder.
- 25.
- Ethica* [Dydc]-Bog som [cn] *Calender*
Vade mecum veret har,
 Hierte, øyne, fødder, hænder,
 Stedsse tog paa dyden var,
 Trecke konst, *Sophisters* Rencker
 Verdens Pack for dyd paatencker.
- 26.
- Temperantz* har de udsletted
 Udaff Dyders Tælle-Stock,
Injustitz er høytt opsettet
 Med Udyds utallig Flock,
 Heste [tuur], Udyds *Perruquer*
 Agtes meer' end Dyders Smycker.

27.

Theologia Kom med mig fra Verdens Vüsse
Op till *Guds Academie*,
Gack, *Min Siell*, og lad dig spiisse
Udaff *Guds Ord* paa Hans Stie
Gack ey meer' i Verdens Skole,
Ey paa *Guld*, mens paa *Gud* stole.

28.

Guds Forsiun har dog ey ende,
Om endskiønt at Udyds Folck
Sig fra *Gud* slett monne vende,
Har ey *Gud*, mens *Guld* till Tolck
Gud engang aff Søffn dog veckes,
Og lar mig ey slett forsveckes.

29.

Min attraa er till *Guds Kircke*,
Jeg Hans Ære fremme vill,
Sandhed, *Guds Frygt* vill Jeg vircke,
Giffv mig *L.ycke, Gud*, dertill,
Kald mig paa den rette maade,
For mitt *Kald, o Gud*, du raade!

30.

Penge-Præst vill Jeg ey vere,
Icke heller *Taske-Præst*
Huo, som rettelig skall lære,
Bør ey vere *Hore-Hest*,
Med en *Pung*, og med en *Taske*
Kand en *Præst* for *Gud* ey braske.

31.

Uden *Tasker*, uden *Punge*
Sendte *Gud Apostler* ud
Till *Hans Ære* at udsiunge
Og at hente *Ham en Bruud*
Saa bør og en *Præst* udvellis,
Derfor bør ey *Penge* telles.

32.

Mens Vi maac vor *Øync vædc*
Med de heede *taarers strøm*,
Beskelig maae vi *begræde*,
Att *Guds Kald* er kun en *drøm*,
Simon Magus, *Teffver*, *Tisper*,
Kalder *Prester*, *Provster*, *Bisper*.

33.

XXX *Sølfpenge* telles
For min *Jesu Frelsermand*,
Men skøi nu en *Præst* udvelles,
Maa hand fylde [snart] en *Spand*
Fuld aff *Guld*, aff *Sølf* [og] *Penge*;
Gud! lad det ey *vahre* lenge.

34.

Kirche-[*Nøglen*] *undertiden*
Henges hos et *Tøse-Laar*,
Peders Nøgle-baand ved siden
Bindes ofte paa et *Faar*;
En *Skomagere Syell* og *Risper*
Kand nu giøre *Prouster*, *Bisper*.

35.

Vilt du og med *May-green* ride
Sommer-May udi vor Byc,
 Du skalt icke lenger bide
 Att opnaae till Lyckens Skye;
 Du, som *Basans* Kiør og *Stuude*
 Huile skalt paa Lyckens Pude.

36.

Est du *Munck* i *Munckegaarde*,
 [Sæt kun *Maj-Green*] i din Hatt,
 Lycken skall dig strax udkaarde,
 Du skalt bliffve *Præst* saa bratt,
 Er du og aff Store Slegter,
 Lycken sielv for dig da fegter.

16r

37.

Natte-Vagt, Studerings Reysse
 Agtes ey da ved et haar,
 Mangen Spøttegøg kand [kneise],
 [Høyt] paa Lyckens [Trin] hand staar,
 Hand er dog et Svin, en Abc,
 Lad kun Lycken ad ham gabe.

38.

Ganten bliffver [Asen] Taabe
 Midt udi slig Lycke-Pragt,
 Praler hand med andres Kaabe,
 Dermed bliffver hand foragt,
 Hand med staaene Preckner brammer,
 Og paa andres fødder lammr.

39.

Ober-Englen og Baptisten

Bruger de som eget Verck,
Prek'ner glemmer de i Kisten
Rett hos deres kones Serck;
Saa er de da *Guds Ords Tjufve*,
Skam faae de, som her monn' jiuftve.

40.

Mens nu vill Jeg *opponere*
Og anslage *Disputats*
Huo vill mod mig *respondere*,
Hoffmand byder Jeg her: *traads!*
Hielper mand ey *Slegt* paa fode?
Gior mand *Svooger*' ey till gode?

41.

Sandelig, Jeg billigt agter
Att forfremme *Slegt* og *Ven*;
Huer med *Ære* eftertragter
Tusind gange [ja] igjen
Høytt paa *Velstands Stoell* at sette
Den, som bør os till med rette.

42.

Hielp du og, Du *Lycke-Pachter*,
Hielp *Studenters* fattig *Flock*,
Som kun brødet eftertragter,
Løn aff Gud skalt du faae nock,
Den, som intet har at gifve,
Gid, Du Hans *Patron* vild' bliffve.

43.

Har du veret før *Studerter*,
Og est satt paa *Lyckens Top*,
Effterdi *Gud* Sielv dig henter
Udaff muld till *Himlen op*.
Vend da [ned] dit hielpsom øye,
Og din *Gunst* ned till os bøye.

44.

Tenck at *Lycken* staar paa *Klode*,
Hun er kun glassccret *Leer*,
Staar du end paa *Lyckens odde*,
Gud kand snart dig kaste neer,
Som en *Krage* og en *Svane*
Paa den slibrig *Lyche Bahne*.

45.

Gud Hand spendte *Armebystet*
Skiod till *Svanen* at hun dratt,
Hendes *Baar* blev hastig rystet,
Der Hun sagde *Gode Natt*,
Kandskee Hun blant *Fugle Sorte*
Plages hos de mørcke *Porte*.

46.

Kragen fick den samme *Skeffne*,
Hun blev skudt paa *Moddingsted*,
Gud lod cy en *Fiedcr Ieffne*,
Hun strax fuldte *Skytten* med,
Krage-Æg hun leffned mange,
Ungerne dem monne fange.

4*

47.

GLEBA Jord-Klimp, som i dvale
Ligger med sit *Orgelværck*,
Fordum kunde Hand høyt præle,
Hand for Guld hielp [*Leeg og Klerck*]
Men Hans magt for ham er endet
Lycke-Piben er forvendt.

48.

HANNIBAL, Du Lyckens Æble
Titt blev trillet runden om,
J din Kieft blev' og lagdt Kieble
Døden gjorde dig flux tom,
Dog *Carthago* sørger icke
For din [døds den] snare Stricke.

49.

Ujfoens Fange-Jagt og Felde
Jeg ey kand udsunge nock
Hand stod høyt foruden helde,
Nu er Hand en *Steenreist Stock*,
Hand er død, kandsker dog lefver,
Skam og Skendsel om ham sveffver.

50.

Var dig [*Griff*] paa Høyen Fielde,
Du som est en Spaadoms Fugl;
Jngen modbør skall dig felde,
Bort Ulyckes Piiil og Kugl;
Vilt Du dig i disse speyle,
Saa skall Lycken Dig ey feile.

16v

51.

Vogter Jer, *Smaas Verdslig Klercke*,
 J, som før *Studentre* var!
 Lychens Been er' kun Leer-stercke,
 Giort aff *amaleeret* Skaar,
 J, med [*Demas*] Verden grysser,
 Fordi Lycken Eder kysser.

52.

Lyckens Segell titt aff *meyer*,
 Hun giør Piben ofte *Taus*,
 Mangen *Skioller* hun udfeyer,
 Hendes mad er Falskheds *Smaus*,
 For itt small *ruin* hun *Skyder*,
 Velstands Bygning hun nedbryder.

53.

Nu vill Jeg min graad aførre,
 Og vill ende mine Suck,
 Mens først vill Jeg her fremføre
 Pligtig Bøn og ydmyg [*Buk*]:
 Skenck, o *Gud*, en Ære-Krone,
 Huer, som er *Student Patrone*.

54.

Sett dem høytt paa Lyckens Vinge,
 Under Naadssens Hielm og Skuur,
 Lad ey modgang dennem tvinge,
 Vær dem sielv en Mast og muur,
 De, som hjælper *Geistligheden*,
 Giff dem Lycke, Fryd, og Freden.

55.
Lad dem røre Himlens Loffte,
Ret som Fuglen med sitt Sving,
Ver Du deres Skiull og Hoffte,
Sert dem, som *Zignete*-Ring.
Derom Jeg mod *Gud* mig bucker,
Huer *Student* det samme sucker.

Tillæg I.

15

I.
Torden [straalen] stakket siden
Pegte paa Forræderen,
Straffen var dog mild og Liden,
Thi Han bedre fik igjen;
Han et Slag fik i *Careten*,
Og kun satte [lidt] i *Beeten*.

16

II.
Han vel havde Bisp til Fader,
Er dog *Satans Procureur*,
Thi Han er Guds Kirkes Hader,
Diævlens egen *Serviteur*;
Straf Gud den *Capitel-Røver*!
Som sit Tyrannie saa øver.

III.
Du Consumptions-Optænker!
Tærer Land og Riger ud,
Satan har dig sat i Lenker,
Du forbandet er af Gud;
Gud lad Orme dig fortære!
Thi du søger Guds vanære.

Tillæg II.

18 IV.
 Ober-Himmel-Høye-Herre
 Hielp vor konge mild og blid
 Hand en Øyesteen maac være
 Hos Gud ald Hands Leve-Tiid
 Gud der Arve Huus bevare
 Fra ald Modgang Frygt og Fahre.

19 V.
 Kongen Kirckens Pøsterfader
 Er Guds Tiener og Hands Søn
 Gud Hand nedslaae Kongens Hader
 Derom gjør ieg Suck og Bøn
 Suckter med mig Hvert et Hierte
 Fri Gud Kongen fra ald smerte.

 VI.
 Kongens Mænd som tro mon tiene
 Offer ieg op til min Gud
 Gud Ulycken fra dem gienne
 Styr dem i Guds Ord og Bud
 Gud fra Modgang dem beskytte
 Vcd din Hielp-Steen og Strytte.

Tillæg III.

 VII.
 Men mand bør derhos ey glemme,
 At see til en fremmeds nød,
 Og den fattige forfremme,
 Naar hand holder an om brød,
 Gud har ført dig op til ære,
 At du fremmeds tolk skal være.